Algemene Beschouwingen 17 oktober 2019

CDA Oude IJsselstreek

Voorzitter,

De programmabegroting 2020 -2023 “Samen Bouwen” hebben wij de volgende titel meegegeven.

40001

Als wij kijken naar onze gemeente dan kunnen wij alleen maar concluderen dat wij in een prachtige gemeente wonen, waar het goed werken is, waar goed onderwijs is, waar het voorzieningen niveau op een meer dan behoorlijk niveau is en waar de inwoners over het algemeen goed en graag met elkaar omgaan. Waar Naoberschap nog echt bestaat.

De lokale economie draait goed. Hofskamp Oost 3 staat in de steigers. De toekomst van het VO in onze gemeente is geborgd. De nieuwbouw van het Almende gaat weldra van start. Veel randvoorwaarden om voor mensen een aantrekkelijke gemeente te zijn, zijn hiermee ingevuld. Nu wij inmiddels weten dat de woningbouwmarkt niet meer op slot is kunnen wij anticiperen op de toekomst. Er is een grote behoefte aan starters –en seniorenwoningen, en voorlopig wordt die behoefte alleen maar groter. De babyboom generatie in onze gemeente staat aan vooravond van hun pensioen. De komende jaren zullen duizenden banen door jonge mensen en nieuwe inwoners moeten worden opgevuld. Een kans. Zoals ik al eerder vermelde zijn de randvoorwaarden ingevuld om aantrekkelijk genoeg te zijn voor “nieuwe”

inwoners. De 40001 inwoners moet volgens het CDA Oude IJsselstreek het streven zijn!

Dat even kort over onze kansen en bijbehorende ambities die daaraan gekoppeld zijn.

Daarmee zijn we er echter nog niet. Naast de kansen in de komende jaren zien we ook een aantal bedreigingen op ons pad.

De grootste uitdaging is en blijft ons Sociaal Domein. Circa de helft van onze uitgaven gaat daarnaartoe. Veelal zijn dit wettelijke taken, taken die we zullen móeten uitvoeren. Wij stellen vast dat lang niet iedereen in onze gemeente het breed heeft. Wij krijgen momenteel meer en meer signalen dat alleenstaande werkende vrouwen met kinderen het financieel erg zwaar hebben. CDA Oude IJsselstreek ziet het als taak van de overheid, in dit geval gemeente om een goed vangnet te organiseren. Er is inmiddels besloten om het kind pakket uit te breiden.

Via scholen krijgen we nog altijd ontstemmende verhalen over kinderen die zonder eten en drinken naar school komen. Vaak komen dit soort problemen door schuldenproblematiek maar ook te weinig aandacht, vechtscheidingen en verslavingsproblematiek kunnen hieraan ten grondslag liggen. Dit zorgt voor een extra belasting voor het onderwijzend-personeel. Om leraren te kunnen laten onderwijzen willen wij als CDA verder inzetten op ondersteuning binnen de scholen door schoolmaatschappelijkwerkers.

Richting commissie MO gaan wij graag in gesprek met u als raad over de volgende onderwerpen:

-Normaliseren; Als we horen dat het gaat over normaliseren dan is hierover een discussie noodzakelijk. Wat is er dan normaal, wat kunnen van elkaar verwachten?

-Ieder kind heeft een startkwalificatie binnen onze gemeente richting 1^{e} baan. In welke vorm dit het meest passend is bij onze inwoner.

-Iedere jongere heeft recht op een goede start. Moeten wij het zo organiseren dat het eten en drinken via school geregeld is? Zoals we dat in sommige landen

om ons heen zien, zoals in België, Denemarken. We willen daarbij ook kijken naar de mogelijkheden binnen onze maatschappij.

Wat willen wij de raad en het College meegeven richting de commissie AFE.

- De ingeslagen weg (de bestuursopdracht) van het College steunen wij volledig. Normaliseren, voorkomen en innoveren in plaats van de jus van de samenleving ontnemen.
- Het rijk gaat waarschijnlijk helaas slechts incidenteel een bijdrage leveren ter compensatie van de tekorten. We kunnen hierbij dus niet uitgaan van een redding door de rijksoverheid. We zullen dus zelf moeten zoeken naar een passende en blijvende oplossing.
- Een principiële keuzes van de CDA Oude IJsselstreek is; geen extra OZB verhoging of het korten op subsidies om hiermee te voldoen aan de verplichtingen.
- De fractie CDA O-IJ is bereid om de afspraken voor wat betreft de schuldenlast uit het coalitie programma los te laten. Alleen zo kunnen we de rekeningen blijven betalen.
- In de toekomst noodzakelijke en of gewenste investeringen doorzetten die ons verder kunnen brengen als gemeente. Als voorbeeld willen we bijvoorbeeld Hofskamp Oost3 noemen. Investeren is soms nodig om groei te kunnen realiseren.

De financiële uitdagingen zien we, naast het sociale domein, ook bij diverse gemeenschappelijke regelingen. We noemen dan bijvoorbeeld de budgetten van de Veiligheidsregio NO Gelderland en de Omgevingsdienst Achterhoek. Het college geeft bij deze zeer belangrijke diensten aan, zich bewust te zijn van het feit dat dit geen open einde budgetten kunnen en mogen zijn. Ook hier zal dus goed gekeken moeten worden naar de taken en uitgaven van de diensten. CDA Oude IJsselstreek zal er op toezien dat wij als raad de kaders blijven stellen. Binnen budget blijven is een enorme opgave, maar wel een opgave waar we streng op willen toezien.

Onze begroting wordt beoordeeld door de provincie op kengetallen. In de auditcommissie hebben we recent hierover gesproken. Wij willen hierover in de commissie een discussie aan te gaan met de andere partijen. Uiteindelijk is

het goed om de uitkomsten van deze discussie ook bij de provincie duidelijk te maken en daar te bespreken.

Een andere grote zorg richting commissie FL is de agrarische sector. Zij worden inmiddels gek van de steeds weer veranderende en aangescherpte regelgeving. Investeren in de toekomst is in het boerenbedrijf vrijwel onmogelijk. De veranderingen binnen het beleid van de rijksoverheid en de uitvoering van de provincies zorgen ervoor dat veel bedrijfsopvolgers twijfelen. Ze twijfelen over stoppen, doorzetten met het bedrijf, nog een bedrijf starten. Nu is niet de boer troef, maar de onzekerheid is troef. We durven te stellen dat stille armoede voorkomt onder de boeren. Wij willen dan ook voorstellen om voor deze sector een accountmanager in te stellen, die zijn netwerk gaat inzetten om eventuele problematiek bespreekbaar te maken en eventueel hulp in te schakelen.

Er liggen er ook kansen voor de agrarische sector. De Regio Achterhoek wil gaan voor een circulaire agrarische sector. Kunnen wij de boeren ondersteunen om over te gaan op een andere wijze van boeren? Is dit mogelijk in nauwe samenwerking met de visie op plattelandsontwikkeling. Een voorbeeld kan zijn; het herstellen van het collisse landschap, meer houtwallen terugbrengen en bomen planten waar dat mogelijk is. Boeren die vrijwillig willen stoppen ondersteunen door middel van een stoppersregeling, hierbij kijken we naar de provincie. Het weer mogelijk maken van woningsplitsing, daar hebben we binnen de huidige afspraken zelf weer regie over.

De zoektocht naar balans in de uitbreiding in sectoren bouw, industrie, techniek en agrarisch in relatie tot milieu en rentmeesterschap is noodzakelijk.

Tot zover meneer de voorzitter. Wij willen van deze eerste termijn gebruik maken om de ambtelijke organisatie te bedanken voor hun tomeloze inzet.